

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER

EDIȚIA 2017-2018 / ETAPA I – 19 ianuarie 2018

COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA a VI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 90 de minute.

Citește cu atenție textele care urmează, apoi bifează în grilă răspunsurile corecte la întrebările propuse.

A. *Într-adevăr, niciodată, în copilăria mea, Moșul n-a lipsit. Iar atunci când a lipsit – copilăria mea se terminase. Se terminase într-un fel dramatic: altcineva, nu mama, mi-a dezvăluit un secret pe care aș fi preferat să nu-l aflu vreodată. Altcineva, nu mama, îmi spusese, râzând – și o spunea ca pe o victorie personală! – că Moș Crăciun nu există. Că e o minciună! Mai frumos spus, aflând că el nu există, o durere mult mai ascuțită – undeva, în stomac – decât în dimineața în care am spart-o pe păpușa Gabi. Gabi era mai înaltă decât mine când împlinisem doi ani, avea cap de porțelan roz, bucle negre și ochi albaștri, cu pleoape grele, care se închideau când o culcai. Avea gene uriașe, negre, răsucite-n sus și spunea, firește, „mama”. Mi-o dăruise de ziua mea nașa „Dudi” – o doamnă elegantă care locuia într-o casă veche, gen „pălățel”. În salonul vast trona un pian cu coadă la care „zdrăngăneam” după pofta inimii, în timp ce ele două, mama și cu Dudi, vorbeau de-ale lor, mâncând dulceață și bând apă rece din pahare aburite, de cristal...*

În dimineața în care am făcut-o praf pe Gabi – de fapt capul i-a sărit în țândări trandafirii, risipindu-se pe cărămizile roșii din curte, restul n-a pățit nimic, pentru că „restul”, adică trupul păpușii, era din molton roz – mama m-a bătut rău. (Mă bătea cu violență prefăcută, ca pe un băiat tuns chilug care chinuie pisici.) Apoi mama a împachetat-o pe Gabi – adunând cioburile de pe jos în timp ce eu mă țineam să nu plâng în hohote, ci doar cu sughițuri – și a pornit-o spre un fel de atelier de reparat păpuși și bibelouri. Toată lumea dădea din umeri. În cele din urmă, un meșter bătrân, un fel de „Gepetto” – „tatăl” lui Pinocchio – a reparat păpușa.

(Silvia Kerim, *Fereastra de la Veneția*)

B. *Monica încuie ușile. Aprinse lumânarea. Trase un scaun lângă șifonieră și, înălțându-se în vârfuri, luă de deasupra un pachetel învălit în hârtie de matasă. Așeză scăunelul la loc. [...]*

Două nopți de-a rândul, după ce adormea Olguța, Monica lucruse rochița de matasă albă – din pachetelul ascuns deasupra șifonierei – pe care trebuia s-o îmbrace păpușa în locul rochiței negre purtate neconținut de la moartea bunicii... până în ajunul plecării lui Dănuț.

Îi puse mai întâi șosetele și papucii albi, luați din piciorușele păpușei dăruite de doamna Deleanu. Când veni rândul rochiței, degetele Monicăi tremurară mai tare... Dacă-i venea rău? Dacă-i era prea scurtă?

„Dă, Doamne, să-i stea bine! Dă, Doamne, să-i stea bine!”

Îi încheie ultimul nasture de la spate și o așeză pe măsuța de noapte în lumina lumânării.

„Vai, ce frumoasă-i!”

Dolofană, prea rumenă și țeapănă de stângăcie, păpușa părea o miniatură de țărăncuță în rochie de mireasă, la fotograf.

„Monica, tu știi de ce se săruta Făt-Frumos cu Ileana Cosânzeana?”

Fiindcă Ileana Cosânzeana era frumoasă... frumoasă cum era păpușa gătită cu rochița albă.

Obrajii Monicăi ardeau. Inima-i bătea repede. Și mai-mai că-i venea să plângă în fața păpușei fiindcă prea era frumoasă, pe când ea...

(Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*)

C. *Diligența cu păpuși*
Vine, cu deschise uși,
Să mă ducă, diligența,
Din Paris până-n Florența,

Până-n lună, în Antile,
C-o biciușcă de fitile
Mânând caii, c-un papuc,
Pe un drum de foi de nuc.

Fac poveștilor un nod
Și le sui cu cricu-n pod,
Mă așteaptă altă vârstă
Îmbrăcată-n altă fustă.

Vom vedea ce va să fie...
Te sărut, copilărie,
Drumul mi-l mășor c-o floare
Cu o floare sunt mai mare.

(Marin Sorescu, *Diligența cu păpuși*)

STANDARD

- 1 În textul A, distrugerea păpușii are loc:
a. de Crăciun; b. dimineața; c. seara; d. într-o după-amiază.
- 2 După cum rezultă din textul A, păpușa Gabi are:
a. bucle blonde; b. cap de porțelan;
c. trup de porțelan; d. înălțime mai mică decât un copil de doi ani.
- 3 Monicăi, personajul din textul B, îi vine să plângă deoarece:
a. crede că păpușa este mai frumoasă decât ea;
b. rochia pe care o confecționează nu i se potrivește păpușii;
c. nu reușește să termine rochia păpușii la timp;
d. este supărată și obosită.
- 4 În textul C, o structură care sugerează depășirea unei vârste este:
a. *Diligența cu păpuși/ Vine, cu deschise uși...*;
b. *Până-n lună, în Antile,/ C-o biciușcă de fitile...*;
c. *Vom vedea ce va să fie.../ Te sărut, copilărie...*;
d. *Drumul mi-l mășor c-o floare.*
- 5 Se dă următoarea secvență din textul B: ***Obrajii Monicăi ardeau. Inima-i bătea repede. Și mai-mai că-i venea să plângă în fața păpușei fiindcă prea era frumoasă, pe când ea...*** Numărul grupurilor de sunete* este corect indicat în varianta de răspuns:
a. diftongi: 13; hiat: 1; triftong: 1; b. diftongi: 12; hiat: 1; triftong: 1;
c. diftongi: 13; hiat: 2; triftong: 1; d. diftongi: 11; hiat: 1; triftong: 1;
- * Vor fi luate în calcul toate grupurile de sunete, chiar dacă se repetă.

- 6 Numărul sunetelor și numărul literelor din cuvintele *chinuie* (1) și *stângăcie* (2) este corect indicat în varianta de răspuns:
- 7 litere, 5 sunete (1); 9 litere, 9 sunete (2);
 - 7 litere, 7 sunete (1); 9 litere, 8 sunete (2);
 - 7 litere, 6 sunete (1); 9 litere, 8 sunete (2);
 - 7 litere, 6 sunete (1); 9 litere, 9 sunete (2).
- 7 Sunt despărțite corect în silabe toate cuvintele din seria:
- bă-trân, îm-bra-ce, al-baș-tri, vâr-stă;
 - băt-rân, îm-bra-ce, al-baș-tri, vâr-stă;
 - bă-trân, îm-b-ra-ce, al-baș-tri, vâr-stă;
 - bă-trân, îm-bra-ce, a-lbaș-tri, vâr-stă.
- 8 Numărul cuvintelor obținute prin derivare, compunere și prin schimbarea valorii gramaticale în următoarea secvență din textul **B: *Îi puse mai întâi șosetele și papucii albi, luați din piciorușele păpușei dăruite de doamna Deleanu.*** este:
- doi;
 - trei;
 - patru;
 - cinci.
- 9 Cuvântul subliniat în secvența: *În salonul vast trona un pian cu coadă...* are altă valoare morfologică în varianta de răspuns:
- Cursurile erau organizate într-o clădire vastă.
 - Vastul câmp acoperit de flori îi încânta.
 - Vorbitorul gesticula vast în fața auditoriului.
 - A redat un peisaj vast în tablou.
- 10 Apar numai cuvinte din familia lexicală a cuvântului *nod* în varianta de răspuns:
- (a) înnoda, noduleț, (a) deznoda, reînnodat;
 - noduri, înnodare, deznodare, deznodat;
 - (a) înnoda, (a) deznoda, nodul, noduros;
 - (a) deznoda, nodurile, noduț, noduleț.
- 11 Sinonimul potrivit pentru sensul din text al cuvântului subliniat în secvența: *Se terminase într-un fel dramatic...* apare în varianta de răspuns:
- spectaculos;
 - trist;
 - incredibil;
 - entuziasmant.
- 12 Antonimul potrivit pentru sensul din text al cuvântului subliniat în secvența: *Avea gene uriase, negre, răsucite-n sus...* este:
- minore;
 - scunde;
 - pitice;
 - mici.
- 13 Omonimul cuvântului subliniat în secvența: *risipindu-se pe cărămizile roșii din curte....* apare în varianta de răspuns:
- A adus roșii proaspete.
 - Macii sunt flori roșii.
 - Are obraji roșii.
 - Rochia roșie îi place.

- 14 Tema textului C este:
- regretul pentru trecerea timpului;
 - despărțirea de copilărie;
 - lumea poveștilor;
 - universul copiilor.
- 15 În a doua strofă din textul C apar următoarele elemente de prozodie:
- rima încrucișată, măsura versurilor: 7-8 silabe;
 - rima împerecheată, măsura versurilor: 7-8 silabe;
 - rima împerecheată, măsura versurilor: 8 silabe;
 - rima monorimă, măsura versurilor: 7-8 silabe.
- 16 Următoarea secvență din textul B: *Obrajii Monicăi ardeau. Inima-i bătea repede.* sugerează:
- emoția;
 - spaima;
 - bucuria;
 - furia.

EXCELENȚĂ

- 17 Textele A și B au în comun:
- transmiterea de sentimente în raport cu un moment important din viața protagoniștilor;
 - exprimarea regretului pentru trecerea timpului;
 - prezentarea unor detalii referitoare la vârsta celor care participă la întâmplări;
 - ideea potrivit căreia copilăria este doar o etapă din viața omului.
- 18 Următoarea afirmație este corectă:
- În textul B, apare un narator subiectiv.
 - Toate textele fac referire la jucării, pentru a sugera anumite sentimente.
 - În textul C, apare un narator obiectiv.
 - Numai textul C sugerează importanța jucăriilor în viața unui copil.

Itemii 1-16 se notează cu câte 5 puncte fiecare; itemii 17-18 se notează cu câte 10 puncte fiecare.
Total: 100 de puncte.